

Warszawa 08.09.2023

Dr hab. Jacek Sierak, Profesor SGH
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Kolegium Zarządzania i Finansów
Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dra Piotra Sołtyka w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: ekonomia i finanse

1. Podstawa formalna przygotowania recenzji

Niniejsza recenzja została wykonana na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) oraz Uchwały Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 54/2019 z dnia 23 września 2019 w sprawie zasad postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitacyjnego w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie (z późn. zm). Z Uchwały Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie z dnia 19 czerwca 2023 r. wynika, że powołano mnie w skład komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym dr Piotra Sołtyka jednocześnie zobowiązując mnie do przygotowania recenzji.

Przedstawiana poniżej ocena oparta została na następujących, przesłanych mi materiałach i dokumentach:

1. Wniosek dr Piotra Sołtyka o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse;
2. Kopia dokumentu stwierdzającego posiadanie stopnia doktora;
3. Wskazana we wniosku monografia, będąca podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego;
4. Autoreferat, w tym m.in. informacje o dotychczasowym zatrudnieniu i omówienie osiągnięcia naukowego (monografii);
5. Wykaz opublikowanych prac naukowych;
6. Wybrane opublikowane prace – 11 pozycji (*rozdziały w monografiach* oraz artykuły w czasopismach);
7. Informacja o wystąpieniach na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych;
8. Informacja o uczestnictwie w pracach badawczych

9. Informacja o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

2. Sylwetka naukowa i zawodowa Habilitanta -podstawowe informacje

Pan dr Piotr Sołtyk ukończył studia ekonomiczne w 2001 r. na Wydziale Ekonomii Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie – Wydziale w Rzeszowie. Stopień doktora nauk ekonomicznych nadany uchwałą Rady Wydziału Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego otrzymał w 2010 r. Obronił rozprawę doktorską pt. *„Audyty wewnętrzne jako instrument racjonalizacji gospodarowania środkami publicznymi jednostek samorządu terytorialnego”*, przygotowaną pod kierunkiem prof. UEK dra hab. Krzysztofa Surówki.

Habilitant pracę nauczyciela akademickiego rozpoczął w 2005 r. W 2012 r. został zatrudniony w Instytucie Ekonomii KUL, w Katedrze Bankowości i Instytucji Finansowych, a po kolejnych zmianach organizacyjnych pracował w Instytucie Prawa i Ekonomii w Katedrze Bankowości, Prawa Finansowego, Katedrze Finansów Przedsiębiorstw Wydziału Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Katedrze Finansów Samorządowych i Katedrze Finansów Publicznych. W ramach umowy zlecenia współpracował ze Szkołą Wyższą im. Romualda Kudlińskiego w Warszawie – OLYMPUS. Pracował także w Instytucie Prawa i Ekonomii w Katedrze Bankowości, Prawa Finansowego i Instytucji Finansowych na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli oraz w oraz Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II – Instytucie Ekonomii.

Pan dr Piotr Sołtyk ukończył studia podyplomowe w zakresie kontroli i audytu wewnętrznego w Lubelskiej Szkole Wyższej im. Króla Władysława Jagiełły.

Habilitant pracę na Uczelni łączył z zatrudnieniem w praktyce, wykonując zawód audytora wewnętrznego. W 2004 r. złożył z wynikiem pozytywnym państwowy egzamin na audytora wewnętrznego, w następstwie czego został wpisany do Krajowej Listy Profesjonalnych Auditorów Wewnętrznych PIKW. Na tej podstawie został zatrudniony na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin w Urzędzie Miejskim w Sandomierzu, jako audytor, a następnie kierownik Referatu Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

3. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Dr Piotr Sołtyk w przesłanej dokumentacji jako główne osiągnięcie naukowe wskazał monografię *„Finanse powiatów ziemskich w polskim systemie budżetowym”*, opublikowaną w 2022 roku przez Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne. Recenzentami wydawniczymi byli prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak oraz dr hab. Marek Leszek Dylewski.

We wstępie Autor publikacji formułuje główny cel monografii. Jest nim charakterystyka i analiza systemu finansowego powiatów ziemskich w kontekście zachodzących zmian prawno-finansowych i ekonomicznych, jak również przedstawienie wyników badań empirycznych.

Habilitant ustala także cztery cele pomocnicze, które mają charakter poznawczy, a zarazem aplikacyjny. Pierwszym z nich jest charakterystyka powiatu w układzie organizacyjnym administracji publicznej, drugim analiza i opis rozwiązań wynikających z systemu prawno-finansowego powiatów, trzecim analiza i interpretacja wybranych kategorii finansowych, takich jak dochody i wydatki budżetowe oraz zweryfikowanie problemu zadłużenia powiatów, a czwartym przedstawienie znaczenia liniowego modelu efektów mieszanych jako narzędzia badania finansów powiatów. Autor dodaje, że cele szczegółowe stanowią merytoryczny element Jego dociekań, niektóre z nich, dla pełniejszej analizy problemu badawczego mogą zostać poszerzone o inne aspekty.

Treść sformułowanych przez Autora celów badawczych pozostawia pewien niedosyt. Celem badań powinno być bowiem nie tylko poznanie rzeczywistości, ale i jej ocena oraz na tym tle wysnuć wnioski i zaproponowanie nowych rozwiązań. Wydaje się, że Autor ma problem z właściwym, odnoszącym się do zawartości treści publikacji, sformułowaniem celów badawczych. Ekspozuje w nich bowiem stosunkowo proste wyzwania, takie jak: charakterystyka, czy analiza systemu finansowego w przypadku celu głównego, czy też charakterystyka powiatu lub analiza i opis rozwiązań wynikających z systemu prawno-finansowego powiatów. Dodatkowo wydaje się, że celem badania nie jest analiza, bowiem stanowi ona metodę (sposób badania).

Znacznie lepiej problematykę badawczą Autor przedstawia w uzasadnieniu celów pracy. Wskazuje dwa komplementarne względem siebie podejścia weryfikacyjne - pierwsze koncentrujące się na zidentyfikowaniu ewentualnych luk i słabości finansów powiatów w polskim systemie budżetowym i drugie - podjęcie próby sformułowania rekomendacji i propozycji zmian w finansach powiatów.

W monografii Autor przyjął następującą hipotezę badawczą: „kondycja finansowa powiatów ziemskich jest uwarunkowana wieloma czynnikami, w szczególności ekonomicznymi i finansowymi, co przemawia za koniecznością przeprowadzenia diagnozy i wypracowania na nowo koncepcji zreformowania pośredniego szczebla samorządu terytorialnego w Polsce”. W uzasadnieniu trafnie podkreśla, że obecny system finansowy powiatów, wynikający z przyjętych rozwiązań prawnych i ustrojowych ogranicza ich samodzielność finansową, a niestabilność finansowa powiatów może być także przyczyną

zakłóceń systemowych w ciągłości wykonywanych zadań lub powodem wadliwej ich realizacji.

W pracy Autor formułuje cztery hipotezy szczegółowe:

H1. Zjawisko migracji ludności w coraz większym stopniu przyczynia się do zmiany w sytuacji finansowej powiatów.

H2. Na stabilizację finansową powiatów w coraz większym stopniu mają wpływ transfery zewnętrzne z budżetu państwa.

H3. Na kształt wyniku operacyjnego budżetów powiatów mają wpływ ich uwarunkowania ekonomiczne, w szczególności PKB województwa oraz wynagrodzenia brutto mieszkańców.

H4. Nakłady finansowe powiatów na zadania inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska, w tym gospodarki wodnej, są dalece niewystarczające.

Monografia „*Finanse powiatów ziemskich w polskim systemie budżetowym*” liczy 277 stron. Na strukturę książki składa się: wstęp, sześć rozdziałów, zakończenie, wykaz bibliograficzny, aneks statystyczny oraz spis tabel i rysunków. Zamieszczona na końcu bibliografia, licząca 12 stron, stanowi dokumentacyjny dowód szerokiej wiedzy Kandydata, który wspierał się 217 pozycjami bibliograficznymi. Składały się nań: 166 pozycji literaturowych, 11 źródeł internetowych, oraz 40 aktów prawnych. Pozwala to na stwierdzenie, że dokumentacja bibliograficzna stanowi bogatą ilustrację przekrojowych teorii i faktów, co nadaje monografii cechy rzetelnie sporządzonego opracowania. Większość spośród pozycji bibliograficznych to prace opublikowane już w XXI w., część z nich pochodzi z ostatnich kilku lat.

Układ książki został podporządkowany przyjętym celom i hipotezom badawczym. W rozdziale pierwszym, zatytułowanym „*Podstawy działania samorządu powiatowego w Polsce*” Autor dokonuje wprowadzenia do zagadnień poruszanych w kolejnych częściach książki. Sytuuje powiaty ziemskie w przestrzeni administracji publicznej, omawia istotę, zadania i ustrój samorządu powiatowego, a także jego współczesne formy organizacyjne. Definiuje pojęcie oraz omówia funkcje współczesnej kontroli i audytu. Ważną część tego rozdziału dotyczy problematyki nadzoru nad działalnością powiatów w świetle aktualnych rozwiązań legislacyjnych.

Rozdział drugi, zatytułowany „*System prawno-finansowy Powiatów w Polsce*” został przygotowany na podstawie literatury naukowej oraz analizy aktów prawnych, a także orzeczeń sądów i organów nadzoru nad finansami powiatów. Zawiera rozważania dotyczące podstaw prawnych gospodarki finansowej i funkcji budżetu. Autor charakteryzuje tu miejsce i

rolę budżetu jako podstawowego narzędzia realizacji zadań publicznych. Podejmuje także problematykę optymalizacji zarządzania finansowymi środkami publicznymi samorządu terytorialnego w ujęciu rocznym i wieloletnim.

W rozdziale trzecim zatytułowanym „Zróżnicowanie dochodów budżetów powiatów ziemskich” wyjaśniono istotę i znaczenie dochodów budżetów powiatów ziemskich, przedstawiono ich klasyfikację, a także scharakteryzowano główne źródła wpływów. W tej części pracy podjęto także temat samodzielności finansowej powiatów w kontekście wykonywanych zadań publicznych. Dokonano oceny ekonomicznej dochodów, na podstawie której sformułowano wnioski. Rozdział ten ma istotne znaczenie dla prezentowanych danych ilościowych, w podziale na poszczególne rodzaje dochodów budżetowych.

Czwarty rozdział „Wydatki budżetu samorządu powiatowego w finansowaniu dóbr publicznych i usług społecznych” zawiera rozważania na temat systematyzacji wydatków budżetowych, reguł gospodarowania wydatkami i odpowiedzialności decydentów za dysfunkcje w tym zakresie. Istotne są tu treści dotyczące oceny ekonomicznej wybranych grup wydatków budżetów powiatów. W rozdziale tym omówiono także znaczenie wydatków w finansowaniu dóbr publicznych i usług społecznych.

W piątym rozdziale publikacji, zatytułowanym „Teoretyczne zagadnienia zadłużenia powiatów ziemskich” omówiono wynik budżetu jako miernik realizacji zadań publicznych. Na podstawie aktualnych rozwiązań prawnych przedstawiono także zasady równoważenia budżetu samorządu powiatowego. W rozdziale przedstawiono dane statystyczne o zobowiązaniach powiatów, udziale kwoty długu w dochodach bieżących i dochodach ogółem, a także zobowiązaniach z tytułu spłaty rat kapitałowych i pożyczek. Jednym z kluczowych elementów tego rozdziału jest dobór mierników do oceny poziomu zadłużenia powiatów.

Szósty rozdział książki „Zastosowanie liniowego modelu efektów mieszanych w badaniach zjawisk finansowych powiatów ziemskich” zawiera wyniki prowadzonych przez Autora badań, w szczególności wyliczenia wybranych zjawisk finansowych uzyskane przy wykorzystaniu modelu efektów mieszanych. W kolejnych podrozdziałach dokonano ogólnej charakterystyki badanych powiatów, zbadano zależności pomiędzy wybranymi poziomem dochodów z udziału PIT i CIT a zjawiskiem migracji ludności oraz liczbą podmiotów gospodarczych. Przeanalizowano związek poziomu nadwyżki operacyjnej budżetu powiatów z finansowymi transferami zewnętrznymi z budżetu państwa. Zbadano także związki pomiędzy wzrostem PKB w województwach, a poziomem wyniku operacyjnego budżetów powiatów ziemskich oraz pomiędzy wynagrodzeniami brutto mieszkańców a wysokością wyniku operacyjnego. W końcowej części rozdziału przeanalizowano wpływ poziomu

nakładów inwestycyjnych, z uwzględnieniem nakładów na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na poziom nadwyżki operacyjnej budżetu.

Pracę zamyka spójne i syntetyczne zakończenie obejmujące wnioski ogólne wynikające z analizy teoretycznej i badania empirycznego.

Monografia *Finanse powiatów ziemskich w polskim systemie budżetowym* jest ważną pozycją szeroko ujmującą problematykę finansów powiatów ziemskich. Praca niewątpliwie wypełnia lukę w literaturze finansów samorządowych. Monografia jest wnikliwym studium zmierzającym do wypracowania na nowo koncepcji zreformowania pośredniego szczebla samorządu terytorialnego w Polsce. Posiada duże walory poznawcze i ma istotne znaczenie dla praktyki.

Recenzowane dzieło wymyka się nieco z tradycyjnej ramy konstrukcyjnej klasycznej triady badawczej: teoria-metodologia-empiria. Natomiast sam układ pracy, jej zawartość odznacza się dobrze rozłożonymi proporcjami. Cenne w niej jest wielostronne i interdyscyplinarne ujęcie zarówno teoretycznych i metodycznych wątków.

Opiniowana monografia odznacza się poprawnością merytoryczną, a na szczególne wyeksponowanie zasługują następujące jej cechy:

- znaczenie podjętego przez Habilitanta problemu finansów powiatów ziemskich jako ważnego i niewystarczająco dotąd zdiagnozowanego obszaru badawczego. Identyfikacja obszarów problemowych oraz wdrożenie nowych rozwiązań może przyczynić się do poprawy efektywności finansowania i realizacji zadań publicznych realizowanych przez powiaty ziemskie;
- umiejętność doboru metod analiz sytuacji finansowej powiatów. Wyniki badań wybranych współzależności mogą stanowić inspirującą podstawą do doskonalenia systemu finansów samorządowych, w szczególności w kierunku wzmocnienia własnego potencjału finansowego powiatów jako warunku racjonalnego i efektywnego świadczenia usług publicznych. Choć Autor nie wskazuje konkretnych rozwiązań, zmierzających do poprawy istniejącej sytuacji, to jednak z kontekstów ich odnoszenia można odszukać pożądane kierunki zmian;
- swobodne i celowe wykorzystanie komponentów warsztatu analityczno-badawczego z zachowaniem należytej proporcji pomiędzy ujęciami ogólnymi a szczegółowymi. Autor posługuje się technikami wymagającymi dużej wiedzy ekonomicznej i finansowej;

- umiejętne połączenie problematyki teoretycznej z zastosowaniami praktycznymi, co dowodzi o umiejętności badania w realnym otoczeniu gospodarczym;
- usystematyzowanie dotychczasowej wiedzy dotyczącej finansów samorządu terytorialnego, w trudnej części jaką są finanse powiatów ziemskich, w tym zidentyfikowanie wybranych czynników wpływających na ich sytuację finansową.

Autor publikacji podkreśla, że jego intencją jest zainicjowanie dyskusji na temat zmian w systemie finansów samorządowych, w części dotyczącej finansów powiatów ziemskich, co mogłoby skutkować rozpoczęciem prac legislacyjnych, nie tylko w kontekście źródeł finansowania usług powiatów. Dyskusja taka przyczynić się może do wypracowania nowej konstrukcji finansowania powiatów. W podsumowaniu nie formuje jednak w tym zakresie konkretnych rekomendacji.

W przekonaniu Recenzenta niektóre wątki mogłyby zostać rozwinięte przez Autora w większym stopniu. Dotyczy to np. pogłębionej interpretacji wyników badań w zakresie czynników społeczno-gospodarczych wpływających na ocenę sytuacji finansowej powiatów ziemskich oraz wykazania różnicowań ich potencjału finansowego. Wydaje się, że w części badań Autor przyjmuje nieco uproszczone założenia metodyczne. Przykładem tego są treści hipotezy szczegółowej H3, w której Autor stwierdza, że na kształt wyniku operacyjnego budżetów powiatów mają wpływ ich uwarunkowania ekonomiczne, w szczególności PKB województwa. Jest to założenie prawidłowe, nie uwzględnia jednak zróżnicowania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego i różnic własnego potencjału badanych jednostek zlokalizowanych w ramach tego samego województwa. Rozwiązaniem mogłoby tu być wprowadzenie dodatkowego wskaźnika korygującego, obrazującego wrażliwość danego powiatu na zmiany PKB w ujęciu regionalnym lub krajowym. W pracy w większym stopniu także można byłoby formułować oceny, wnioski i rekomendacje odnoszące się do niestabilności funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego w ostatnich latach.

W obszarze teoriopoznawczym Habilitant nie nawiązuje w odrębnych rozważaniach do koncepcji teoretycznych nauki o finansach publicznych, czy też ekonomii sektora publicznego i poglądów jej reprezentantów na problemy finansowania działalności powiatów ziemskich. Jest to słabsza strona monografii.

Dokonując oceny przygotowanej przez pana dr Piotra Sołtyka publikacji stwierdzam, że mimo postawionych zastrzeżeń, Autor w swojej monografii dowodzi dostatecznie dużą dojrzałość badawczą. Widoczny jest zasób wiedzy ogólnej i specjalistycznej Habilitanta dotyczący różnych nurtów naukowych w ekonomii i finansach z jednoczesną umiejętnością

ich wykorzystania, jako teoretycznego tła dla formułowanych koncepcji badawczych. **Ocena tej części dorobku jest pozytywna.**

4. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego (z punktu widzenia aktywności naukowej i popularyzacji wyników)

We wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych dyscyplinie ekonomia i finanse, Habilitant wskazuje jednoznacznie na monografię ocenioną powyżej. Analizując pozostałe wykazane w dorobku publikacje należy stwierdzić, że zainteresowania naukowo-badawcze dr Piotra Sołtyka po uzyskaniu stopnia dr. nauk ekonomicznych, a co za tym idzie Jego publikacje (praktycznie wszystkie) dotyczą problematyki finansów samorządu terytorialnego. Łącznie od 2010 r. Kandydat, zgodnie z deklaracją, opublikował 119 prac naukowych i popularnonaukowych. Należą do nich 3 samodzielne monografie, 4 monografie napisane we współautorstwie, redakcję i współautorstwo 1 książki, 25 samodzielnych rozdziałów w monografiach naukowych, 38 samodzielnych artykułów naukowych, 2 artykuły naukowe napisane we współautorstwie oraz 35 samodzielnych artykułów popularnonaukowych. Większość publikacji ma charakter autorski, z czego 10 ukazało się w języku obcym. Klamrą spinającą dotychczasowy dorobek jest opiniowana wyżej monografia awansowa.

Tematyka powyższych publikacji, a tym samym podejmowana problematyka badawcza dotyczyła szeroko rozumianych zagadnień finansów publicznych, a także finansów samorządowych. Ważnym nurtem badawczym podejmowanym przez Habilitanta są współczesne wybrane instrumenty wspomagające efektywne zarządzanie finansami samorządowymi, w szczególności obejmujące problematykę kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych oraz audyt wewnętrzny w ewaluacji zarządzania finansami publicznymi. Przygotowane w tym zakresie przez dr Piotra Sołtyka teksty stanowią ważne uzupełnienie dostępnych publikacji i opracowań naukowych. Mają one także wymiar praktyczny. Habilitant nie podaje punktacji poszczególnych pozycji dorobku publikacyjnego.

W autoreferacie Habilitant ze zbioru 119 publikacji Habilitant wyselekcjonował 11 poniżej wymienionych pozycji. Recenzent zapoznał się z ich treścią. Należą do nich:

1. P. Sołtyk, *Wybrane instrumenty wspomagające proces doskonalenia zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego w Polsce*. Studia Ekonomiczne : zeszyty naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. - nr 358 (2018), s. 221-231.

W publikacji tej Habilitant prezentuje wybrane wyniki badań empirycznych związanych z oceną wpływu kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego na proces zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Podkreśla znaczenie otoczenia prawnego, organizacyjnego i technologicznego. Zwraca uwagę na zasadność korzystania z nowoczesnych instrumentów wspierających zarządzanie w JST w zakresie kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego, wykazując, że determinują one proces zarządzania finansami JST, wskazuje równocześnie, że ich wpływ na podejmowanie decyzji jest zróżnicowany. Z treści publikacji wynika, że umiejętne wykorzystanie kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego z implikacją innych narzędzi bez wątpienia może ułatwić zarządzanie finansami JST, ograniczając różnego rodzaju ryzyka dysfunkcji.

2. P. Sołtyk, *Procedures of Internal Audit in Local Government Units - Selected Empirical Research Results*; w: *Enterprise and Competitive Environment: Conference Proceedings / eds. Svatopluk Kapounek, Veronika Kočiš Krútilová. - Brno: Mendel University, 2018. - s. 619-625.*

W artykule tym Habilitant prezentuje wyniki badań dotyczących procedur audytu wewnętrznego w wybranych samorządach w Polsce. Na ich podstawie stwierdza, że zdecydowana większość decydentów samorządowych dokonuje identyfikacji obszarów ryzyka i prowadzi jego analizy. Najczęściej dotyczą one zamówień publicznych. Autor wykazuje, że nie wszystkie samorzady sporządzają wieloletnie inwentaryzacje wewnętrzne planu audytu. Zwraca także uwagę na potrzebę racjonalizacji wydatków budżetowych oraz nieprawidłowości w obszarze wykonania budżetu, w tym poborze dochodów. W podsumowaniu wskazuje na rosnące znaczenie audytu wewnętrznego w sektorze publicznym.

3. P. Sołtyk, *Differentiation of Budget Revenues from Alcohol Licence Fees: Case Study of the Podkarpackie Voivodship Self-Government*. *Problemy Zarządzania = Management Issues. - vol. 17, nr 3 (83) (2019), s. 170-178.*

Na podstawie przeprowadzonych analiz Habilitant wykazuje, że plan dochodów gmin położonych w badanych powiatach województwa podkarpackiego z tytułu opłat koncesyjnych na alkohol, różni się w zależności od rodzaju gminy. Analiza korelacji wykazuje statystycznie istotną zależność pomiędzy rokiem horyzontu czasowego badania i realizacją planu dochodów, a także istnienie istotnych statystycznie różnic pomiędzy trzema typami badanych gmin: miejskimi, miejsko-wiejskimi i wiejskimi.

4. P. Dziekański, P. Prus, P. Sołtyk, M. Wrońska, F. Imbrea, L. Smuleac, R. Pascalau, K. Błaszczuk, *Spatial Disproportions of the Green Economy and the Financial Situation of*

Polish Voivodeships in 2010-2020. Sustainability. - vol. 14, iss. 21 (2022) (Tytuł numeru: Regional Governance and Ecological Sustainability).

W artykule tym Habilitant bada przestrzenne zróżnicowanie relacji pomiędzy zieloną gospodarką a sytuacją finansową województw w Polsce. Zwraca uwagę na znaczenie czynników endogenicznych (przyrodniczych, demograficznych i społeczno-ekonomicznych) stanowiących podstawę trwałej dynamiki lokalnych procesów rozwoju. Uzyskane wyniki oceny zależności pomiędzy zieloną gospodarką a sytuacją finansową wskazują na nowe kierunki badań, np. rozważenie związków z demografią, środowiskiem, ekologią, infrastrukturą i przedsiębiorczością. Mogą stanowić punkt odniesienia do diagnozy społeczno-ekonomicznej lub oceny efektów realizowanych działań polityki na szczeblu regionalnym oraz oceny podejmowanych działań (operacyjnych i strategicznych). Umożliwiają także dokonywanie porównań pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

5. P. Sołtyk, *Evaluation of the Level of Operating Surplus in the Budgets of Land Districts in Poland - Taking into Account the Share of Central Taxes (PIT - Personal Income Tax and CIT - Corporate Income Tax).* Journal of Research in Business and Management. - vol. 10, iss. 7 (2022), s. 211-216.

W publikacji tej Habilitant przedstawia wyniki badań mających na celu ocenę wpływu dochodów z podatków PIT i CIT na poziom nadwyżki operacyjnej budżetów gmin. Praktycznym celem artykułu jest przedstawienie władzom samorządowym rozwiązań w zakresie wykorzystania liniowego modelu efektów mieszanych do badania zjawisk finansowych. Przeprowadzone badania wykazały znaczenie dochodów z podatków dochodowych na poziom nadwyżki operacyjnej budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

6. P. Sołtyk, *Influence of Investment Expenditures on the Result of Municipal Budgets in Poland.* International Journal of Business and Management Invention. - vol. 8, iss. 7, ser. 1 (2022), s. 21-32.

W publikacji Autor podkreśla bardzo ważną rolę jednostek samorządu terytorialnego w realizacji inwestycji publicznych, a także tworzeniu PKB Polski. Wykazuje, że realizowane przez samorzady inwestycje, generują dodatkowe dochody budżetowe, przyczyniają się do poprawy warunków życia ludności, a także pozytywnie wpływają na ich sytuację finansową. Badanie potwierdza współzależności poziomu wydatków inwestycyjnych z bieżącym wynikiem finansowym. Autor podkreśla również, że ożywienie procesów inwestycyjnych w gminach i powiatach w dużym stopniu zależy od możliwości pozyskania zewnętrznych

transferów finansowych w formie dotacji. Wyniki badań mogą zostać wykorzystane przez decydentów samorządowych do efektywniejszego planowania inwestycji w gminach.

7. P. Sołtyk, *Nieprawidłowości w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego ujawniane przez regionalne izby obrachunkowe - analiza za lata 2006-2014*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. nr 8 (956) (2016), s. 51-69.

W artykule podjęto problematykę ujawnianych przez regionalne izby obrachunkowe naruszeń prawa w wyniku przeprowadzonych kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Wskazano obszary gospodarki finansowej, w których najczęściej do nich dochodzi, dokonano ocen skutków finansowych stwierdzonych nieprawidłowości. Główny wniosek płynący z rozważań dotyczy dużej liczby ujawnianych przypadków naruszeń prawa w gospodarce finansowej JST. Dotyczą one przede wszystkim nieprawidłowości ujawnionych w obszarze związanym z planowaniem i realizacją budżetu samorządowego, następnie dysfunkcji w pobieraniu, udzieleniu ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych, oraz niedoboru efektywności i racjonalnego dokonywania wydatków publicznych. Ich eliminowanie powinno przyczynić się do poprawy gospodarowania finansowymi środkami publicznymi.

8. P. Sołtyk, *Impact of Subsidies on the Financial Position of Local Government Budgetary Establishments in Poland*. Scientific Journals Warsaw University of Life Sciences - SGGW. European Policies, Finance and Marketing. - nr 23 (72) (2020), s. 156-167.

Autor publikacji bada związki pomiędzy wielkością dotacji przekazywanych z budżetów samorządowych a wynikiem finansowym zakładów budżetowych, a także współzależność pomiędzy wielkością budżetów gminnych a kwotą dotacji kierowaną do zakładów budżetowych. Wykazuje silne związki korelacyjne pomiędzy dochodami zakładów budżetowych a dochodami jednostek samorządu terytorialnego stanowiącymi ich organy założycielskie. Dowodzi również, że gminne zakłady budżetowe osiągają wyższe dochody niż funkcjonujące na szczeblu powiatowym. Z pragmatycznego punktu widzenia uzyskane wyniki mogą okazać się przydatne dla decydentów samorządowych przy podejmowaniu decyzji dotyczących planowania finansowego w zakładach

9. P. Sołtyk, *Realizacja postulatów kontroli zarządczej w doskonaleniu jednostek samorządu terytorialnego - wstępne wyniki badań ankietowych*. Optimum : Economic Studies = Optimum: studia ekonomiczne. - nr 2 (92) (2018), s. 123-137.

W publikacji tej Habilitant łączy problematykę kontroli zarządczej w sektorze finansów publicznych z modelem zarządzania publicznego. Wskazuje, że filozofia kontroli zarządczej

sprowadza się do samodoskonalenia urzędów administracji publicznej, w szczególności poprzez umiejętne zarządzanie ryzykiem, co w konsekwencji ma diagnozować luki w mechanizmach kontroli, a sprawność i efektywność działania jednostek samorządu terytorialnego w znacznej mierze uzależnione są od uwzględnienia postulatów kontroli zarządczej. Autor podkreśla zalety zarządzania na wzór rozwiązań przyjętych w *corporate governance*. Stwierdza, że skuteczne i efektywne zarządzanie działalnością JST wymaga uwzględnienia standardów kontroli zarządczej. Dzięki temu może nastąpić ograniczenie możliwości wystąpienia ryzyka nieprawidłowości i zwiększenie szans osiągnięcia założonych celów.

10. P. Sołtyk, *Transfery finansowane z budżetu państwa na ochronę zabytków w Polsce. Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy* [red. nauk. M. G. Woźniak]. - z. nr 2 (54) (2018), s. 324-335.

Celem artykułu jest wykazanie roli dotacji jako źródła finansowania systemu ochrony zabytków w Polsce. Habilitant wykazuje, że zróżnicowanie wysokości zrealizowanych wydatków na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami posiada wielorakie przyczyny. Analizy budżetowe wykazały, że zdecydowana większość wydatków ponoszonych na ochronę zabytków ma charakter bieżący, zbyt niski jest natomiast poziom wydatków majątkowych. W publikacji sformułowano postulat zwiększenia udziału wydatków majątkowych, w poczuciu odpowiedzialności za stan zabytków. Fundamentalny wpływ na proces przekształcania zmian, w obecnym modelu finansowania stwarza możliwość aplikowania po środki finansowe pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

11. P. Sołtyk, *Management Control over Financial Reporting in the Local Government - Selected Issues*. *International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering*. - vol. 8, iss. 1.1 (2019), s. 12-16.

W publikacji tej Habilitant podkreśla, że efektywna kontrola sprawozdawczości budżetowej w samorządzie lokalnym ma ogromne znaczenie dla bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Podkreśla, że obecne regulacje prawa finansowego tworzą możliwość stopniowego odchodzenia od zarządzania administracyjnego organizacją publiczną w kierunku modelu menedżerskiego. Ma to sprzyjać racjonalizacji wyznaczania celów oraz doskonaleniu zarządzania ryzykiem. W artykule przedstawiono najczęściej spotykane nieprawidłowości ujawnione w jednostkach samorządu terytorialnego przez Regionalne Izby Obrachunkowe. We wnioskach Autor formuje postulat poprawy i uproszczenia systemu raportowania budżetowego, a także skorelowania go z systemem finansowo-księgowym.

Zgodnie z załączoną dokumentacją liczba cytowań publikacji Wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań wynosi 124, a bez autocytowań 112 a związany z tą bazą indeks Hirscha wynosi 6. Z rejestru prowadzonego przez Bibliotekę Główną UEK w Krakowie wynika, że cytowanych było 36 publikacji, a największą liczbę cytowań uzyskały następujące pozycje: Kontrola zarządcza i audyt w jednostkach samorządowych: projektowanie oraz metody oceny systemu zarządzania (22), Finanse samorządowe (16), Kontrola zarządcza w nowej ustawie o finansach (9), Kary za naruszenie dyscypliny finansów publicznych jako skutek dysfunkcji gospodarowania środkami publicznymi (7). Analizując cytowania wg źródeł największa ich liczba przypada na BazEkon (60), znacznie mniej na Web of Science B (5), Scopus (4), Scopus B (3), na inne źródła przypada 45 cytowań.

Wykaz publikacji załączony przez Habilitanta obrazuje ciągły rozwój i pomnażanie osiągnięć naukowo-badawczych. Opublikowanie przeszło 4,3 opracowań rocznie, przynoszących 138,5 punktów rocznie w analizie bibliometrycznej oraz 44 punkty przypadające średnio na jedną publikację w okresie 2014-2022 pokazuje pozytywny kierunek rozwoju zawodowego i wydajność publikacyjną.

Elementem pracy naukowej dr Piotra Sołtyka są także recenzje prac naukowych: 3 artykułów opublikowanych w języku angielskim (Financial Internet Quarterly” „Zeszyty Naukowe SGGW – Polityki Europejskie, Finanse i Marketing” i 1 – w języku polskim („Finanse Komunalne”).

W autoreferacie Habilitant wymienia także 2 publikacje o charakterze dydaktycznym oraz komentarze do ustawy o finansach publicznych i ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych oraz komentarze do ustawy o finansach publicznych adresowane do jednostek samorządowych.

Generalnie, biorąc pod uwagę aktywność publikacyjną i powyższe wskaźniki bibliometryczne, można stwierdzić że świadczą one o rosnącym potencjale i względnej rozpoznawalności Kandydata w krajowym środowisku naukowym.

W ramach działalności naukowej Habilitant po uzyskaniu stopnia doktora był członkiem zespołu 4 projektów badań statutowych prowadzonych w Katedrze Finansów Samorządowych, a następnie Katedrze Finansów Publicznych UEK. Wyniki tych badań zostały opublikowane w formie artykułów naukowych w języku polskim, jak i w języku angielskim. Były też upowszechnione w postaci wystąpień na konferencjach naukowych. Dotyczyły one funkcjonowania i efektywności podmiotów sektora publicznego na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz uwarunkowań prawnych i ekonomicznych realizacji zadań przez JST. W latach 2016–2020 dr Piotr Sołtyk jako członek

zespołu z Katedry Finansów Publicznych brał udział w projekcie badawczym *Ranking finansów samorządu terytorialnego w Polsce* realizowany w ramach współpracy wybranych pracowników Katedry Finansów Publicznych z Fundacją Instytut Studiów Wschodnich w Warszawie. Jako reprezentant Katedry Finansów Publicznych UEK uczestniczył także w projekcie naukowym organizowanym przez Centrum Polityk Publicznych UEK, którego rezultatem było opublikowanie sprawozdania *Skutki w dochodach i wydatkach jednostek samorządu terytorialnego będące następstwem wprowadzenia stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2*.

Habilitant był aktywny naukowo na polu upowszechniania dorobku naukowego. Z informacji przedstawionych w autoreferacie wynika, że w latach 2013–2022 uczestniczył w 33 konferencjach naukowych, w tym 22 krajowych i 11 międzynarodowych, na które przygotował 26 samodzielnych artykułów naukowych i 1 artykuł we współautorstwie. Na forum tych konferencji prezentował wyniki swoich badań. Wnioskując po tytułach wystąpień, zdecydowana większość dotyczyła głównego zakresu zainteresowań naukowych Habilitanta, m.in. kontroli zarządczej oraz audytu oraz ocen sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Głównymi krajowymi ośrodkami akademickimi, z którymi w tym zakresie nawiązał On współpracę były: : Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, a zagranicznymi: Mendel University in Brno, Universidade de Vigo, Vilnius University, National University of Ostroh Academy – Faculty of Economics.

Habilitant wskazuje także na aspekty współpracy międzynarodowej. Od 2019 r. współpracuje On z National University of Ostroh Academy – Faculty of Economics, a efektami tej współpracy są wspólne badania naukowe oraz upowszechnianie ich wyników na seminariach i konferencjach (np. wystąpienie „Wybrane aspekty funkcjonowania systemów finansowych w krajach UE” podczas międzynarodowej konferencji „System finansowy kraju: tendencje i perspektywy rozwoju”, w 2022 r. na wydziale ekonomicznym ww. uczelni). Innym przykładem współpracy międzynarodowej jest uczestniczenie w 2022 r. w międzynarodowym seminarium naukowym „Climate-neutral Europe in 2050. Making our cities climate friendly”, organizowanym w Niemczech (Emmendingen) poświęconym współpracy wybranych miast z Polski, Niemiec, Francji, Włoch i Ukrainy.

Liczba wystąpień świadczy o zaangażowaniu dr Piotra Sołtyka w prezentowaniu wyników badań zagranicą i w ośrodkach krajowych.

Dwukrotnie, w 2017 i 2019 r dr P. Sołtyk uzyskał W 2021 r. uzyskał nagrodę indywidualną Rektora UEK za indywidualne osiągnięcia naukowe za osiągnięcia naukowe. Został także odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej za szczególne osiągnięcia naukowe oraz wyróżniającą się działalność dydaktyczną i popularnonaukową.

Podsumowując przedstawiony przegląd dorobku naukowego na podstawie dodatkowych, wybranych z grupy przesłanej przez Habilitanta publikacji, zauważyć trzeba, że w większości dotyczą one zarysowanego wcześniej obszaru Jego specjalizacji naukowej. Poziom naukowy opracowań autorstwa dr Piotra Sołtyka jest zróżnicowany. W ogólnej ocenie uznaję, że opracowania z którymi się zapoznałem rysują pozytywną sylwetkę naukowca, ukierunkowanego na wskazaną specjalizację przedmiotową. **Tę część dorobku naukowego oceniam pozytywnie.**

5. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Działalność dydaktyczna

Dorobek naukowy dr P. Sołtyka łączy się z działalnością dydaktyczną. Habilitant prowadzi zajęcia dydaktyczne m.in. z przedmiotów: finanse publiczne (wykład/ćwiczenia); makroekonomia (wykład/ćwiczenia); podatki samorządowe (wykład/ćwiczenia); finanse lokalne (ćwiczenia); finanse miejskie (wykład); kontrola zarządcza i audyt w sektorze publicznym (wykład/ćwiczenia); audyt wewnętrzny (wykład); metodyka i standardy audytu wewnętrznego (wykład i ćwiczenia); audyt – szacowanie ryzyka (wykład), oszustwa finansowe (wykład), samorząd na rynkach finansowych (wykład/ćwiczenia); zarządzanie wynikiem finansowym (wykład), produkty bankowe (wykład/ćwiczenia), system pośrednictwa finansowego (wykład), zarządzanie finansami przedsiębiorstw (wykład/ćwiczenia), sprawozdawczość finansowa i audyt w przedsiębiorstwie (ćwiczenia). Zajęcia te prowadził na studiach I oraz II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na studiach podyplomowych, przede wszystkim na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, a także na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, w Wyższej Szkole im. Romualda Kudlińskiego w Warszawie – OLYMPUS i na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jako promotor prac dyplomowych zgromadził dorobek w postaci 128 wypromowanych dyplomantów, w tym 71 licencjatów i 57 magistrów. Przygotował 186 recenzji prac licencjackich i magisterskich.

Habilitant aktywnie współpracuje z otoczeniem społecznym i gospodarczym będąc doradcą dwóch gmin oraz Wojskowego Biura Emerytalnego w Krakowie w zakresie oceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej oraz doradztwa w zakresie zarządzania ryzykiem

w ramach audytów zewnętrznych. Pełnił także funkcji prezesa zarządu spółki komunalnej w Sandomierzu. Ekspertyzy opracowywał także na zlecenie zarządu Fundacji Małopolska Izba Samorządowa w Krakowie.

Na podstawie informacji przekazanych w autoreferacie działalność dydaktyczną dr Piotra Sołtyka oceniam pozytywnie.

Działalność organizacyjna

W ramach działalności organizacyjnej dr Piotr Sołtyk uczestniczył w pracach zespołu – powołanego zarządzeniem Rektora UEK – którego zadaniem było przeprowadzenie egzaminu wstępnego na studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia w UEK w roku akademickim 2016/2017. Był także członkiem zespołu zajmującego się rekrutacją studentów na UEK byłem także w roku akademickim 2017/2018. Uczestniczył w pracach Wydziału Finansów i Prawa UEK jako członek Zespołu ds. Jakości Kształcenia w zakresie ewaluacji programów studiów oraz kart przedmiotów i innych dokumentów związanych z podnoszeniem jakości. Uczestniczył także w tworzeniu materiałów informacyjnych na potrzeby promocji nowego kierunku na Wydziale Finansów i Prawa UEK – „Finanse w gospodarce cyfrowej”. W latach 2011-2017 pełnił funkcję redaktora tematycznego kwartalnika naukowego „Przegląd Prawno-Ekonomiczny”.

Działalność organizacyjną oceniam na poziomie co najwyżej przeciętnym.

6. Konkluzja

Po wnikliwej ocenie dorobku dr Piotra Sołtyka, dokonanej w różnych aspektach, tj. naukowo-badawczym, dydaktyczno-organizacyjnym, jak również popularyzacji nauki oraz współpracy międzynarodowej **pozytywnie oceniam** przedstawiony dorobek, jako spełniający kryteria merytoryczne i formalne w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Tym samym popieram wnioski o nadanie dr Piotrowi Sołtykowi tego stopnia naukowego.

Jacek Sierak

